

XXI. državno Natjecanje iz hrvatskoga jezika
27. – 29. travnja 2016.

osmi (VIII.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

100

Upute natjecateljima

1. Test se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja testa treba pažljivo ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na bijelu i žutu omotnicu te na prvu stranicu testa.
4. Zadatke testa treba pažljivo pročitati.
5. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati plavom kemijskom olovkom na za to predviđena mjesta.
7. U testu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Odgovori ne smiju biti pisani tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja test, radni papir i bijelu omotnicu treba staviti u žutu omotnicu koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u test i pravo na pisanu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Državno povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Državnoga povjerenstva)

2. _____
(član Državnoga povjerenstva)

3. _____
(član Državnoga povjerenstva)

...Svaka zvijezda svojim svjetlom sijeća,
Svaka ptica svojim glasom spićeva,
Ti jezikom svojim zbori!...

P. Preradović

U sljedećim zadatcima zaokruži slovo ispred toćnog odgovora.

1. Koji je naziv prvoga hrvatskog književnog jezika?

- a) hrvatski jezik
- b) latinski jezik
- c) staroslavenski jezik

1	
---	--

2. Na kojem je spomeniku ime Hrvat prvi put zapisano latinskim jezikom i latinicom?

- a) na Trpimirovoj darovnici
- b) na Branimirovu natpisu
- c) na krstionici kneza Višeslava
- d) na Bašćanskoj ploči

1	
---	--

2	
---	--

3. Kojega je nadnevka završeno tiskanje Misala po zakonu Rimskoga dvora?

- a) 21. veljače 1483.
- b) 22. ožujka 1482.
- c) 22. veljače 1483.
- d) 21. ožujka 1484.

1	
---	--

4. Kojim su slovopisom i jezikom/narječjem tiskane *Ilirske narodne novine* od 1836. godine?

- a) starim slovopisom i štokavskim hrvatskim književnim jezikom
- b) novim slovopisom i kajkavskim narječjem
- c) starim slovopisom i štokavskim narječjem
- d) novim slovopisom i štokavskim hrvatskim književnim jezikom

1	
---	--

5. Odgovor napiši na pripadajuću crtu.

Navedi ime i prezime ilirca i naziv njegova jezikoslovnog djela iz 1832. godine u kojem zagovara uvođenje jedinstvenoga hrvatskog jezika na štokavskoj osnovici.

a) ime i prezime: _____

b) naziv jezikoslovnoga djela: _____

2	
---	--

4	
---	--

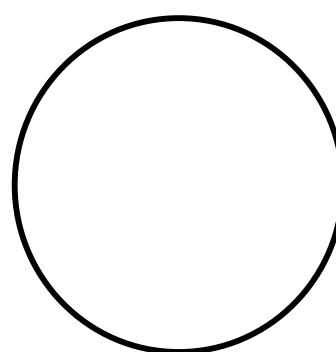
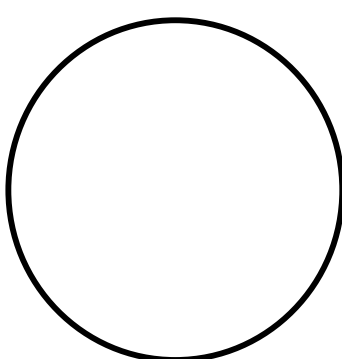
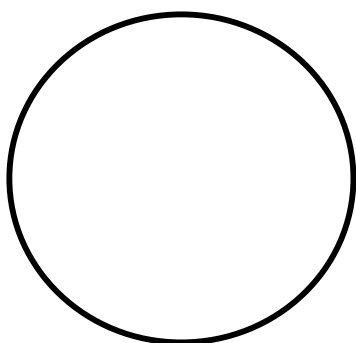
6. Odgovore napiši u pripadajući krug.

Razvrstaj navedene hrvatske književnike s obzirom na narječje na kojem temelje svoj književnojezični izraz: Antun Vramec, Petar Hektorović, Ivan Gundulić, Hanibal Lucić.

kajkavsko narječje

čakavsko narječje

štokavsko narječje

4	
---	--

7. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koja filološka škola nastavlja jezikoslovne ideje iliraca?

a) zagrebačka filološka škola

b) zadarska filološka škola

c) riječka filološka škola

d) vukovska filološka škola

1	
---	--

5	
---	--

8. Zaokruži pravopisno točno napisane riječi.

U kojim je dvjema riječima pravilno uporabljen glas đ/dž?

pandža, deterdžent, đezva, džumbir, urudba

2	
---	--

9. Zaokruži pravopisno točno napisane riječi.

U kojim je dvjema riječima pravilno uporabljen glas č/ć?

mučenički, plaćenički, srndač, upućivački, stišćući

2	
---	--

10. Zaokruži pravopisno točno napisane riječi.

U kojim je dvjema riječima pravilno uporabljen skup ije/je/e/i?

udijenuti, ogrjev, zamijeranje, osvjetljen, nagovjestiti

2	
---	--

11. Odgovore napiši na pripadajuću crtu.

Napiši naziv podcrtanoga pravopisnog znaka.

a) Orezivanje je važno za: a) jabuke b) kruške i c) šljive. _____

b) Za vrijeme odmora igramo gumigumi. _____

c) Strpljen u spašen. _____

d) Nekamo znači na neko mjestou. _____

4	
---	--

10	
----	--

12. Prepiši na crtu pisanim slovima dijelove rečenice otisnute velikim tiskanim slovima poštujući pravopisna pravila. Odgovore piši punim riječima.

U ranom _____ na područje današnje Europe doselili su se
SREDNJEM VIJEKU

_____. Neke od država u kojima su
ISTOČNI I JUŽNI SLAVENI

živjeli tijekom povijesti su _____
ISTOČNO RIMSKO CARSTVO

i _____. Većina
HRVATSKO-UGARSKO KRALJEVSTVO

su današnjih država članice _____.
UJEDINJENIH NARODA

5	
---	--

13. Odgovore napiši na pripadajuću crtu.

Odredi vrstu istaknutim riječima.

a) Znanstvenici **teže** otkrićima. _____

b) **Teže** je trčati. _____

c) Pošarala **se** po ruci. _____

a) Radovala **se** često. _____

4	
---	--

9	
---	--

14. Odgovor napiši na pripadajuću crtu koristeći se propisanim kraticama.

Odredi rod podcrtanim riječima uobičajenom kraticom *m. r.*, *ž. r.*, *s. r.*

Udario je bukovom štapinom kamen i on se otkotrljao na puteljak koji vodi u mjestance.

3	
---	--

15. Odgovore napiši na pripadajuću crtu.

Napiši posvojne pridjeve od zadanih imenica.

a) Divila se _____ haljini.

Dragica

b) Jako je siromašna _____ država.

Sudanac

c) Psunj, Papuk, Krndija i Dilj _____ su gore.

Slavonija

3	
---	--

6	
---	--

16. Odgovor napiši na pripadajuću crtu.

Razvrstaj glagole s obzirom na glagolski vid.

Učiteljica je rekla da trebamo organizirati tombolu pa ćemo vidjeti tko ima sreće i osvaja nagrade, a tko će gubiti pa onda stradati od šala na svoj račun.

a) glagoli nesvršenoga vida: _____

b) glagoli svršenoga vida: _____

4	
---	--

17. Odgovore napiši na pripadajuću crtu.

Upiši ime i prezime navedene osobe u zadanom padežu.

Voćna salata od šumskih jagoda napravljena je prema receptu kuhara

_____. Vrsnoga je kuhara

Blaž Bralo, G

_____ obradovala pohvala gošće hotela

Blaž Bralo, A

_____. Gošća je rekla da je s kuharom

Filipa Fekete, G

_____ putovala u Kinu turističkim brodom i uživala

Blaž Bralo, I

u njegovoj hrani. _____ kuhar je počastio i

Filipa Fekete, A

sladoledom od šumskih jagoda.

5	
---	--

9	
---	--

18. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Prepiši rečenice tako da glagole u prezentu zamijeniš glagolima u aoristu ili imperfektu.

Matej i Jakov žure se u školu, a na nebu se ukaže duga i odvrća im misli od škole.

Irena pogleda prijatelje, a oni joj mahnu pozdravljajući ju.

5	
---	--

19. Odgovor napiši na pripadajuću crtu.

**Dopuni zadane rečenice perfektom ili pluskvamperfektom s obzirom na redoslijed
prošlih radnja.**

- a) Ribari _____ u ribolov kad im _____ kapetan.
isploviti javiti se

- b) Kad _____ u Zagreb, pjesnik Dobriša Cesarić već
doći

_____ prvu zbirku pjesama.
napisati

2	
---	--

7	
---	--

20. Odgovor napiši na pripadajuću crtu.

Navedi razlog pisanja zareza: suprotnost, nizanje istovrsnih dijelova, umetnuta rečenica, naknadno dodavanje.

- a) Morala je nahraniti pse, i to odmah. _____
- b) Putovanje je, pisala je, proteklo brzo. _____
- c) Putem je željela čitati, a ne razgovarati. _____
- d) Fotografirala je sve: šume, brda, rijeke, doline. _____
- e) To je, nasmije se, moj brat. _____

5	
---	--

21. Odgovore napiši na pripadajuću crtu.

Odredi službu deblje otisnutim zamjenicama.

- a) Okrenuti su **ti**. _____
- b) Daje li **ti** on prave obavijesti? _____
- c) Približava **ti** se. _____

3	
---	--

8	
---	--

22. Odgovore napiši na pripadajuću crtu.

Odredi službu podcrtanim rečeničnim dijelovima (subjekt, predikat, izravni objekt, neizravni objekt, pridjevni atribut, imenični atribut, apozicija, priložna oznaka mjesta, priložna oznaka vremena, priložna oznaka načina, priložna oznaka društva, priložna oznaka sredstva).

Baka i djed bili su s nama i pričali nam da ni jučer ni danas unuci nisu jeli

jabuka i krušaka, a u rodnom voćnjaku na brdu ima voća koje prodaju

5	
---	--

na gradskoj tržnici.

5	
---	--

23. Odgovore napiši na pripadajuću crtu.

Odredi vrstu zavisno složene rečenice.

- a) Bili su to dani kad smo logorovali uz jezero. _____
- b) Na licima im se vidjela želja da im se pridružimo. _____
- c) Požalila je zato što ga je pitala. _____
- d) Bilo je bolje nego što smo očekivali. _____
- e) Našli su proplanak gdje će se sada odmarati. _____

5	
---	--

24. Odgovor napiši na pripadajuću crtu.

Koliko je surečenica u zadanoj višestruko složenoj rečenici?

No Marko je bio u Americi pa prošetao po čitavom svijetu za svjetskoga rata, bio godinu dana pokusni žandar, živio neko vrijeme u gradu, bivao mnogo s gospodom, pa eto on, kažu, drukčije gleda na svijet.

Prema S. Kolar: Breza

1	
---	--

6	
---	--

25. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koja je rečenica sklopljena povezivanjem?

- a) Pokraj hrasta, stogodišnjeg i razgranatog, već su se okupljala djeca.
- b) Ispred njih, kako joj se činilo, bilo je tek nekoliko konjanika.
- c) Nije vidjela ni zidine, ni dvorce, ni parkove staroga kraja.
- d) Izenenada i posve neočekivano došla je i ostala zauvijek.

1	
---	--

26. Odgovore napiši na pripadajuću crtu.

Imenuj podcrtane tvorbene sastavnice.

- a) poljodjelac _____
- b) neradnik _____
- c) učiteljski _____

3	
---	--

27. Odgovor napiši na pripadajuću crtu.

Imenuj glasovne promjene u navedenim riječima.

- a) otac > očevi
1. _____
2. _____
3. _____
- b) čistiti > iščistiti
1. _____
2. _____

5	
---	--

9	
---	--

28. Odgovore napiši na pripadajuću crtu.

Navedi kojim je narječjem i kojim govorom (s obzirom na odraz staroga jata) pisan tekst.

a) Zmisliš se, mama, tih jutrah tak plavih? narječje: _____

Rosa još s trave se svetila vani, govor: _____

Stare su vure polahko odtukle,

Glas im je tenek i tih i pospani.

b) I ja bi tija biti ko proliće narječje: _____

što svakon stvoru sritno doliće, govor: _____

i ja bi tija niz pitne brigove

otapat teške, tvrde snigove.

c) Bilo nan je uvek lipo, narječje: _____

ki u pravon velon gnjizdu, govor: _____

a kroz malu punistricu

vidili smo digod zvizdu.

6	
---	--

6	
---	--

29. Odgovore napiši na pripadajuću crtu.

Navedi zadane riječi istoznačnicama hrvatskoga podrijetla.

- a) lampa _____
- b) akcent _____
- c) harmonija _____
- d) dominirati _____

4	
---	--

30. Odgovor napiši na pripadajuću crtu.

Preoblikuj zadanu rečenicu tako da red riječi bude stilski neobilježen.

Svatovsko je bilo vrijeme i kod Žugečića za desetak dana je trebala biti
svadba.

1	
---	--

31. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koji je frazem istoznačan istaknutome frazemu?

Marko je bio **lak na riječima**.

- a) udariti na sva zvona
- b) ići komu niz dlaku
- c) soliti komu pamet
- d) biti brz na jeziku

1	
---	--

6	
---	--

32. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

U kojoj su rečenici homonimi?

- a) Put ih je vodio do proplanka gdje će im na suncu put dobiti drugačiju boju.
- b) Blago onomu tko cijeni svoje blago.
- c) Pristala je jedrilicom uz dok pa je uživala dok je zalazilo sunce.
- d) Nije lak posao ravnomjerno nanijeti lak.

1	
---	--

33. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Kako se pravilno piše navedena pokrata?

- a) smsati
- b) sms-ati
- c) SMS-ati
- d) Sms-ati

1	
---	--

34. Odgovore napiši na pripadajuću crtu.

Napiši kraticu zadanim riječima.

- a) gospođica _____
- b) poslije Krista _____

2	
---	--

4	
---	--

35. Odgovore napiši na pripadajuću crtu.

Navedi iz zadane rečenice po jednu riječ za navedeni naglasak i zanaglasnu dužinu.

Kad si sretan, i sunce se žuri za tobom.

Prema: Ivani Brlić-Mažuranić

- a) dugosilazni naglasak: _____
- b) kratkosilazni naglasak: _____
- c) dugouzlazni naglasak: _____
- d) riječ u kojoj je zanaglasna dužina _____

4	
---	--

4	
---	--